

Pasiunea de a construi

Numărul de față al revistei noastre se deschide cu pasagiul referitor la literatură și artă din raportul C.C. al P.C.R., prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al IX-lea al P.C.R. Asemeni tuturor scriitorilor și artiștilor, oamenii de teatru consideră acest document ca pe propriul lor program de creație în viitor.

Încă de la întâlnirea din mai cu conducătorii de partid și de stat și de la publicarea Directivelor, activitatea teatrală a fost marcată de atmosfera dezbaterii creatoare, a confruntării de păreri, a analizării acestei activități în lumina noilor sarcini trasate de partid. Am publicat în numărul nostru trecut opinia unor creatori de frunte ai mișcării teatrale. În paginile următoare redăm dezbaterile ce au avut loc după încheierea Decadei teatrelor dramatice.

Congresul al IX-lea al P.C.R., eveniment de însemnătate istorică în viața patriei noastre, deschide, atât prin ansamblul problemelor discutate, cât și prin indicațiile direct legate de domeniul nostru de activitate, orizonturi noi vieții artistice.

A fost cu adevărat un congres al constructorilor socialismului. Se aflau în sală câteva mii. Dar dincolo de zidurile ei, în orașe și sate, erau milioane. Oameni de toate vârstele și naționalitățile căi trăiesc de veacuri pe pământul țării, înfrățiți în jurul aceluiași ideal: libertatea și independența patriei, bunăstarea și fericirea poporului, înțelegerea și pacea în lume, făurirea socialismului și comunismului. Tuturor, partidul le-a insuflat de-a lungul anilor o sublimă pasiune: pasiunea de a construi. Pasiunea de a construi o țară liberă, de a construi cetățeni liberi, de a construi cultură,

de a se construi pe ei înșiși. Și prin toate acestea, pasiunea de a contribui la construirea unei lumi noi, a unei umanități mai drepte, mai demne. Sub semnul acestei pasiuni s-a făcut Republica Socialistă România, al cărei tricolor flutură în aceste zile din preajma lui 23 August, alături de drapelele purpurii ce poartă gravate cu o proaspătă strălucire cele trei litere — P.C.R. — vechiul simbol de luptă și de glorie al partidului comunistilor, inima și înțelepciunea poporului. Sub semnul acestei pasiuni s-au desfășurat lucrările Congresului.

E, această pasiune comunistă de a construi, poate cea mai de preț trăsătură omenească. E o nouă plămadă, în care se contopesc dragostea de patrie cu umanismul cel mai cuprinzător, înflăcă-rarea cu chibzuința, un inepuizabil dinamism cu rigoarea științifică a planurilor construcției socialiste, libertatea de spirit, îndrăzneala creatoare cu o înaltă principialitate și simț de răspun-dere, fantezia și spiritul novator cu competența meseriei.

În spatele cifrelor, al planurilor de la temelie noi României, a stat ca un permanent motor, s-a dezvoltat neconținut, marea pasiune comunistă. Ea a cuprins mase din ce în ce mai largi, le-a dat tăria să învingă greutățile, să nu cunoască șovăiala și teama. Ea face ca azi, când Congresul a pus în fața poporului sarcini noi și deloc ușoare, milioane de constructori încercați să se avînte, cu nescatul entuziasm al tinereții comuniste fără de bătrînețe și cu certitudinea izbînzii finale, spre realizarea lor.

Grandios e tabloul anilor ce vin. E nu numai un tablou de construcții materiale, dar și de multilaterală dezvoltare a societății și a omului. Pentru literatură și artă, un larg domeniu de creație.

Și pînă acum creația literară și artistică, sub permanenta îndrumare a partidului, a dat poporului opere de valoare, inspirate din epopeea făuririi României socialiste. Alături de celelalte genuri, dramaturgia și-a adus contribuția. Pe scenele teatrelor noastre au căpătat viață, an de an, numeroși eroi îndrăgiți de public, care, tocmai fiindcă sînt pătrunși de pasiunea comunistă a construcției, au avut și continuă să aibă un rol însemnat. Dar așa cum se arată în Rezoluția Congresului, „abordînd în toată amploarea și măreția, cu înaltă măiestrie artistică, tema eliberării poporului, a profundelor prefaceri sociale din România, a relațiilor dintre oameni și a vieții lor spirituale, reflectînd optimismul și vigoarea poporului, talentații noștri creatori au datorat de a făuri noi opere, care să rămînă în patrimoniul culturii naționale și universale“.

E vorba, așadar, de a ne concentra și mai mult tocmai asupra acestei pasiuni comuniste, despre care vorbeam mai sus, de a făuri, în toată amploarea și complexitatea ei, imaginea societății noastre constructoare de nouă civilizație, de a pătrunde mai adînc în noua plămadă umană, de a-i descifra întreaga bogăție a resor-turilor sale spirituale, de a reda, în infinita ei varietate, ampla temă a luptei pentru comunism.

În chemarea adresată de Congres creatorilor, de a ogîndi „politica și activitatea partidului, închinată înfloririi patriei, bună-stării poporului, fericirii omului“, e cuprins îndemnul de a zugrăvi cu maximă veridicitate tocmai această luptă deloc ușoară, în fruntea căreia stau cu consecvență, dîrzenie și spirit de sacrificiu, comuniștii. Pasiunea de a construi înseamnă implicit capacitatea de a înfrînge inerțiile, înseamnă tărie de caracter și frumusețe morală, înseamnă combaterea lipsurilor încă existente în societate. Partidul cere, așadar, scriitorilor și artiștilor să se angajeze, alături

de milioanele de constructori, pe același drum dificil (iar datoria noastră de critici este să-i sprijinim din toate puterile pe aceia care o fac), să lupte alături de ei, cu îndrăzneală comunistă, împotriva neajunsurilor, să-i însuflețească și să biruie odată cu ei. Și ce biruință poate fi mai mare pentru un artist decît să lase măruri naționale și universale“ !

Trăim într-o lume încă sfîșiată de grave contradicții. Pe imense întinderi de pămînt bîntuie mizeria, șomajul, exploatarea, degradarea umană. În diferite colțuri ale planetei, mor, uciși în bombardamente, oameni care luptă pentru libertatea și independența patriei lor. Numeroși delegați la Congresul partidului nostru, veniți din țări încă robite imperialismului, au arătat în cuvinte emoționante ce izvor de forță și încredere în viitor reprezintă pentru milioanele de luptători din lumea întreagă tabloul dător de viață al României socialiste și al celorlalte țări frățești.

Cei mai buni scriitori și artiști ai lunii capitaliste sînt preocupați de problemele esențiale ale vremii noastre. În opere de un zguduitor dramatism ei spun un NU! categoric neumanelor condiții de viață și de creație din acele părți ale globului, îndeplinind în felul acesta cea mai înaltă datorie a unor conștiințe artistice libere, chiar dacă nu văd cu claritate soluțiile și ajung uneori la concluzii sceptice asupra condiției umane în general. Publicul nostru cunoaște multe din aceste piese, interpretate nu numai cu o înaltă măiestrie de către creatorii noștri de spectacole, dar și cu un vibrant sentiment de solidaritate.

Scriitorului și artistului unei țări socialiste îi este dată însă fericirea de a spune tocmai acel DA despre care vorbeau delegații străini veniți la Congres, expresie a realității noastre de fiecare zi. Îmbogățind patrimoniul culturii universale cu realizări artistice de înaltă ținută, care să redea cît mai amplu tabloul social și uman al socialismului în curs de înfăptuire, al culturii sale, devenim participanți activi în marea luptă pentru libertate și progres pe plan mondial.

De aceea, legitimul sentiment de mîndrie patriotică ce încununează fiecare succes al artiștilor noștri în străinătate este dublat de acela al solidarității internaționaliste. Cînd criticul francez Gilles Sandier scrie despre Troilus și Cresida, prezentat de Teatrul de Comedie la Teatrul Națiunilor: „...un spectacol care, ținînd seama că moravurile și politica teatrală sînt în Franța așa cum sînt, este absolut de neconceput la noi, absolut imposibil. S-o știm!“, el confirmă implicit forța stimulatorie a artei și culturii socialiste în lume.

În telegrama adresată conducerii partidului de către dramaturgi, regizori, actori, scenografi, directori de colective teatrale și critici de teatru, se spune: „Ne luăm angajamentul să nu ne preocupăm eforturile ca să ridicăm neconținut nivelul artei teatrale românești și să-i dăm strălucirea demnă de marile prefaceri revoluționare pe care le trăim, de epoca mareașă a României socialiste“.

Așadar, în anii următori, acest DA al creației noastre artistice va răsuna și mai deplin și mai convingător.

Traian Șelmaru